

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 140/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. P. K., H., zastúpeného advokátkou Mgr. J. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. P. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2012 doručená sťažnosť MUDr. P. K., H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy uznesením Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012 a ktorou žiada vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 a uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 5 C/73/2006-137 zo dňa 10. 11. 2011 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 a uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 5 C/73/2006-137 zo dňa 10. 11. 2011 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa rovnosti a zákazu diskriminácie, podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 a uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 5 C/73/2006-137 zo dňa 10. 11. 2011 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 a uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 5 C/73/2006-137 zo dňa 10. 11. 2011 porušené bolo.

Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1716 eur. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 1716 eur na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

Ústavný súd Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 a uznesenie Okresného súdu Brezno sp. zn. 5 C/73/2006-137 zo dňa 10. 11. 2011 zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Brezno na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 269,58 € na účet jeho právneho zástupcu Mgr. J. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. (Za dva úkony právnej služby vykonané príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti patrí podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov odmena 2 x 127,16 € a 2 x režijný paušál po 7,63 €. Spolu predstavuje zákonný nárok na trovy sumu 269,58 €.)

Alternatívne

Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa rovnosti a zákazu diskriminácie, podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 porušené bolo.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľovi vo výške 1716 eur na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

Ústavný súd Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 322/2011 zo dňa 2. 2. 2012 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 269,58 € na účet ich právneho zástupcu Mgr. J. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako zo sťažnosti sťažovateľa, z jej príloh a obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 5 C 73/2006, ktorý si ústavný súd pripojil pre účely rozhodovania o sťažnosti vyplýva, sťažovateľ bol ako žalobca účastníkom konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 5 C 73/2006, v ktorom sa domáhal proti P. K., so sídlom v B. (ďalej len „žalovaný“), návrhom doručeným okresnému súdu 21. decembra 2005 zaplatenia sumy 35 500 Sk (1 178,38 €) s úrokom z omeškania 17,6 % ročne od 24. decembra 2003 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu sťažovateľ odôvodnil s tým, že na základe objednávky č. A 001504 zo 4. septembra 2000 sa žalovaný zaviazal sťažovateľovi dodať a zmontovať hliníkové rolety a sekanú bránu špecifikované v objednávke. Sťažovateľ zaplatil za objednaný tovar žalovanému zálohu v sume 48 000 Sk v hotovosti 4. septembra 2000, o čom mu žalovaný vydal príjmový pokladničný doklad. Následne došlo medzi sťažovateľom a žalovaným k dohode o zmene predmetu objednávky tak, že namiesto hliníkových žalúzií dodá žalovaný sťažovateľovi štyri drevené vnútorné dvere. Dodávku a montáž si žalovaný vyúčtoval faktúrou č. A 4141 na sumu 26 603,50 Sk so splatnosťou 4. novembra 2004, ktorú sťažovateľ uhradil. Následne vystavil žalovaný sťažovateľovi faktúru č. 2001/146 na sumu 41 400 Sk za dodávku drevených žalúzií, ktorú sťažovateľ tiež uhradil, a faktúrou č. 2002/171 za dodávku brány, ktorú sťažovateľ uhradil cez hypotekárny úver. Žalovaný nezapočítal na vystavené faktúry sťažovateľom zaplatenú zálohu a uznal svoj záväzok vo výške 35 500 Sk na objednávke ako zostávajúcu zálohu. Žalovaný sa tým na úkor sťažovateľa bezdôvodne obohatil a sťažovateľ sa podanou žalobou domáha od žalovaného vydania tohto bezdôvodného obohatenia.

Žalovaný vystavil sťažovateľovi 3. marca 2006 (teda po začatí konania) faktúru č. A 60022 splatnú 17. marca 2006 na sumu 30 744 Sk za 10 ks žalúzií. Sťažovateľ túto faktúru neuhradil, jednostranne na túto pohľadávku započítal časť sumy uplatňovanej v konaní pred súdom. Žalovaný zápočet neuznal a na okresnom súde podal samostatnú žalobu proti sťažovateľovi o zaplatenie sumy 30 744 Sk, na základe ktorej sa pred okresným súdom vedie konanie sp. zn. 2 Ro 213/2008.

Okresný súd o žalobe sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 5 C 73/2006-84 z 15. apríla 2009 tak, že žalobu zamietol a zaviazal sťažovateľa nahradiť žalovanému trovy konania. Z vykonaného dokazovania považoval totiž za preukázané, že sťažovateľ odstúpil od pôvodnej objednávky (potom, keď zmenil farbu objednaných žalúzií a žalovaný nebol

schopný požiadavke vyhovieť). Podpisom objednávky zo 4. septembra 2000 sa však zaviazal sťažovateľ pre takýto prípad ponechať zaplatenú zálohu žalovanému ako zmluvné odstupné, čo okresný súd posúdil ako dojednanie o zmluvnej pokute podľa § 544 a nasl. Obchodného zákonníka. Pokiaľ si preto žalovaný žalovanú sumu ponechal, nevzniklo mu tým bezdôvodné obohatenie.

Krajský súd na odvolanie sťažovateľa uznesením č. k. 15 Co 168/2009-101 z 9. septembra 2009 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 5 C 73/2006-123 z 12. novembra 2010 tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľovi sumu 157,87 € s úrokom z omeškania 7 % ročne od 26. marca 2006 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Považoval za preukázané, že preddavok zaplatený sťažovateľom vo výške 48 000 Sk žalovaným skutočne zúčtovaný nebol a sťažovateľ mal právo na jeho vrátenie. Keďže následne (17. marca 2006) riadne započítal sťažovateľ túto svoju pohľadávku na pohľadávku žalovaného z faktúry č. A 60022 na sumu 30 744 Sk, v tejto časti pohľadávka sťažovateľa zanikla. Okresný súd preto vyhovel žalobe iba čo sa týka prevyšujúcej sumy jeho pohľadávky voči žalovanému, t. j. v sume 157, 87 € (a aj pokiaľ ide úrok z omeškania z tejto sumy v zákonnej výške). Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil okresný súd poukazom na § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), pričom uviedol, že navrhovateľ bol v časti neúspešný.

Vo výrokoch o čiastočnom vyhovení žalobe a jej čiastočnom zamietnutí nadobudol rozsudok okresného súdu právoplatnosť 6. decembra 2010.

Proti výroku o náhrade trov konania rozsudku č. k. 5 C 73/2006-123 z 12. novembra 2010 podal 24. novembra 2010 sťažovateľ odvolanie. Odvolaciemu súdu navrhol rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku zmeniť tak, že sťažovateľovi bude priznaná plná náhrada trov konania.

Krajský súd uznesením č. k. 15 Co 36/2011-81 zo 4. apríla 2011 rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania zrušil a v tejto časti mu vec vrátil na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol uznesením č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011 tak, že sťažovateľa zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania

v sume 468,12 €. Okresný súd poukázal na ustanovenie § 142 ods. 2 OSP a príslušné ustanovenia advokátskej tarify.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie sťažovateľ. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a priznať mu plnú náhradu trov konania z dôvodov zhodných s tými, ktoré uviedol už v predchádzajúcom odvolaní.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne s tým, že sťažovateľ je povinný žalovanému zaplatiť trovy konania advokátovi JUDr. R. G. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že zaviazal sťažovateľa uhradiť žalovanému k rukám jeho právneho zástupcu sumu 120,90 €.

Uznesenie krajského súdu č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011 nadobudlo právoplatnosť 14. marca 2012.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu odôvodnil sťažovateľ namietané porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011 a uznesením krajského súdu č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012 tým, že oba všeobecné súdey nevzali do úvahy skutočnosť, že aj napriek započítaniu pohľadávky žalovaný konanie naťahoval, neprihliadali na účelnosť a hospodárnosť konania, a neprihliadli tým na zavinenie žalovaného. Navyše, oba súdey nedali odpoveď na otázku, prečo takto postupovali a prečo dospeli k záveru, že sťažovateľ nebol úspešný v konaní v celom rozsahu, keď započítanie pohľadávky sťažovateľom nemôže byť predsa v jeho neprospech. Svoje rozhodnutia oba všeobecné súdey precízne neodôvodnili a nedali odpoveď na všetky sťažovateľom namietané skutočnosti. Tým, že nerešpektovali zásadu pomeru úspechu a neúspechu účastníkov konania, porušili právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Oba súdey sa s posúdením úspechu vo veci vysporiadali arbitrárne, neprihliadli na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde, a ich postoj v konaní. Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania aplikovali všeobecné súdey spôsobom, ktorý poprel ich účel

a zmysel. Na jednej strane akceptovali započítanie po podaní žaloby, na druhej strane nepriznali náhradu trov konania sťažovateľovi. Sťažovateľ utrpel majetkovú ujmu platením trov konania žalovanému aj napriek tomu, že podal dôvodnú žalobu, teda iba preto, že uplatnil svoje základné právo. Tým porušili oba sudy aj princíp rovnosti zbraní, ak napriek uvedenému sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznali, a naopak, sťažovateľa zaviazali trovy žalovanému uhradiť.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podstatou sťažnosti sťažovateľa o porušení jeho základných práv uznesením okresného súdu č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011 a uznesením krajského súdu č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012 je jeho presvedčenie o nesprávnosti právneho posúdenia veci oboma všeobecnými súdmi. Ako totiž z petitu sťažnosti vyplýva, sťažnosť sťažovateľa smeruje jednak proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011 a jednak uzneseniu krajského súdu č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012.

1. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

V súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci ústavný súd skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tejto časti sťažnosti sťažovateľa, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím okresného súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu zveruje Občiansky súdny poriadok v tomto prípade odvolaciemu súdu. Odvolací súd vo veci o podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012. Krajský súd ako súd odvolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či odvolanie žalovaného bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Ústavný súd preto podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 5 C 73/2006-137 z 10. novembra 2011, a to z dôvodu nedostatku právomoci.

2. Odlišná je situácia v súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorá sa týka uznesenia krajského súdu č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012. Sťažovateľ tvrdil, že týmto rozhodnutím bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy z dôvodu, že rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, je založené na ústavne nekonformnej aplikácii ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania, žalovaný bol na úkor sťažovateľa favorizovaný a v konečnom dôsledku sťažovateľ nielenže nezískal trovy konania, na ktorých náhradu mal právo, ale naopak, je povinný sám uhradiť trovy konania žalovanému.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Krajský súd uznesenie č. k. 15 Co 322/2011-146 z 2. februára 2012 odôvodnil takto:

„Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd vychádzajúc z výsledku konania správne rozhodol o náhrade trov konania podľa ust. § 142 ods. OSP tak, že náhradu trov pomerne rozdelil. Navrhovateľ mal v konaní úspech len vo výške 13,40%, odporca bol úspešný v 86,60%. Pomer úspechu a neúspechu predstavuje 73,20%. Okresný súd navrhovateľovi z vypočítanej odmeny za právne zastupovanie 639,51 EUR správne priznal sumu 468,12 €. Z napadnutého uznesenia je dostatočne zrejmé na základe čoho okresný súd rozhodol o náhrade trov konania. Rozhodnutie okresného súdu je riadne odôvodnené, presvedčivé, splňa náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 OSP. Z rozhodnutia vyplýva, za ktoré úkony právnej služby priznal okresný súd právnenému zástupcovi navrhovateľa odmenu podľa príslušných ustanovení vyhl. č. 355/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za právne zastúpenie a za ktoré úkony mu náhradu nepriznal a z akého dôvodu. Z úkonov, za ktoré odmenu priznal išlo o účelne vynaložené náklady.

Z uvedených dôvodov odvolací súd nemohol považovať odvolanie navrhovateľa za dôvodné a preto napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

... Krajský súd uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania potvrdil s tým, že navrhovateľ je povinný trovy právneho zastúpenia odporcu zaplatiť jeho advokátovi JUDr. R. G., pretože takto to ukladá ust. § 149 ods. 1 OSP. “

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov

a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o tom, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľa neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v odvolaní nastolil. Vysvetlil, ako dospel k záveru o tom, že správne okresný súd vec právne posúdil, ak vychádzal z pomeru úspechu a neúspechu účastníkov konania. Krajský súd neponechal bez povšimnutia odvolacie argumenty sťažovateľa, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Sťažovateľ vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu ďalej tvrdil, že tento je založený na nesprávnej aplikácii ustanovenia § 142 ods. 2 OSP.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I.ÚS 17/01).

Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Je vo výlučnej právomoci všeobecných súdov posúdiť mieru úspechu strán podľa § 142 ods. 2 OSP a na základe toho rozhodnúť o ich pomernom rozdelení alebo vyslovení, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia je, že účastník mal iba čiastočný úspech vo veci. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

Z uvedeného je zrejmé, že vo veci sťažovateľa postupom a rozhodnutím krajského súdu nedošlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

Iba to, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti.

V prípade sťažovateľa nešlo o prípad, v ktorom by krajský súd formalistickým postupom umožnil presadenie zrejmej nespravodlivosti. Krajský súd naopak dôsledne zvažujúc nielen dôvody prvostupňového rozhodnutia, ale aj odvolacie argumenty sťažovateľa poskytol napokon ochranu žalovanému, keď mu priznal právo na náhradu rov konania v situácii, keď bol v konaní proti sťažovateľovi úspešný, v miere, v akej to správne ustálili všeobecné súdy.

Za tejto situácie ústavný súd konštatuje, že uznesením krajského súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažnosť sťažovateľa preto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. Sťažovateľ v súvislosti s napadnutým uznesením krajského súdu opierajúc sa o tie isté dôvody, ktorými namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy sú si všetci účastníci rovní.

Podľa čl. 12 ods. 1 prvej vety ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i právach.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Rovnosť účastníkov v občianskom súdnom konaní súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností.

Všetci účastníci konania majú rovnaké práva, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok, bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Vychádzajúc z tejto interpretácie čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 ústavy a po posúdení sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi týmto rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených práv.

Z uvedeného vyplýva, že napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ ide o sťažovateľom tvrdené porušenie čl. 20 ústavy uznesením krajského súdu, hoci sťažovateľ podrobnejšie v sťažnosti neodôvodnil toto svoje tvrdenie, z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ zrejme vychádza z toho, že vo vzťahu k náhrade trov konania mal legitímnu nádej na ich zaplatenie od žalovaného, pretože podľa jeho názoru na ich zaplatenie boli splnené všetky zákonné podmienky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastniť majetok.

Toto tvrdenie sťažovateľa by mohlo byť správne, avšak iba v prípade, ak by vo veci sťažovateľa boli zákonom ustanovené podmienky na priznanie náhrady trov konania proti žalovanému skutočne splnené. Ako už ale bolo uvedené vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd je toho názoru, že všeobecné súdy správne aplikovali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania, keď dospeli k záveru, že právo na ich náhradu v pomernej výške patrí iba žalovanému. V situácii, keď zákonné podmienky na priznanie náhrady trov konania neboli splnené, nemožno uvažovať ani o legitímnej nádeji sťažovateľa na ich nadobudnutie. Sťažovateľ nemohol v čase vydania rozhodnutia krajského súdu legitímne bez splnenia zákonných podmienok

očakávať, že mu náhrada trov konania bude priznaná, ak nesplnil zákonom ustanovené podmienky. Z uvedených dôvodov sťažovateľovi nepatrila podľa názoru ústavného súdu ani legitímna nádej na nadobudnutie majetku, a preto nedošlo rozhodnutím krajského súdu k porušeniu jeho práva garantovaného v čl. 20 ústavy.

Pokiaľ naopak všeobecné súdy sťažovateľa zaviazali na náhradu trov konania žalovanému, aj v tomto prípade je vylúčené, aby takýmto rozhodnutím bolo porušené jeho právo vlastniť majetok, a to z obdobných dôvodov, aké sú uvedené, teda najmä preto, že túto povinnosť uložil sťažovateľovi všeobecný súd v súlade so zákonom ustanovenými pravidlami a v zákonnej výške. Uložením povinnosti nahradiť trovy občianskeho súdneho konania v súlade so zákonom žalobcovi v prospech žalovaného, ktorý v konaní dosiahol väčšiu mieru úspechu, nemožno považovať za porušenie základného práva na vlastníctvo.

Napadnutým rozhodnutím krajského súdu preto nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva sťažovateľov garantovaného čl. 20 ústavy pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím krajského súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo a z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2012